

Leksykon procesu cywilnego. Podstawowe pojęcia

Przejdź do produktu na www.ksiegarnia.beck.pl

SŁOWO WSTĘPNE

Celem każdego leksykonu prawniczego jest przedstawienie instytucji prawnych w ich aktualnym rozumieniu w sposób maksymalnie przystępny. Leksykon nie rości sobie pretensji do wyczerpującego ujęcia wszystkich reguł i wyjątków, instytucji i klasyfikacji, pozostawiając te ambitne cele do realizacji systemom i komentarzom. Leksykon zakłada przekazanie podstawowej wiedzy z określonego zakresu nie tylko i nie przede wszystkim wykształconym prawnikom, ale raczej adeptom prawa, zwłaszcza studentom i aplikantom, uczniom oraz wszystkim zainteresowanym poszerzeniem znajomości określonej tematyki.

Nie inaczej jest z Leksykonem procesu cywilnego, wydawanym w uznanej serii Wydawnictwa C.H.Beck Leksykony prawnicze. Jednakże podjęcie próby przedstawienia polskiego systemu prawa procesowego cywilnego w leksykonie obejmującym 100 podstawowych pojęć skazane jest na niepowodzenie. Dzieje się tak z dwóch powodów. Po pierwsze, prawo procesowe cywilne to niezwykle szeroka gałąź prawa, a fundamentalny dla niej Kodeks postępowania cywilnego z 17.11.1964 r. stanowi najobszerniejszy polski akt prawny. Co oczywiste, wskazany Kodeks nie obejmuje wszystkich, nawet zaliczanych do podstawowych, istotnych regulacji prawnych, poza swoją treścią pozostawiając przepisy dotyczące kosztów sądowych, kosztów komorniczych, ustroju sądów i innych organów ochrony prawnej, postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego itd. Po drugie, waga społeczna przedstawianej problematyki musi powstrzymać od wymuszonego pobieżnego ukazania niemal przypadkowo wybranych kilkudziesięciu zagadnień.

Wskazane raczej przemawiają za przygotowaniem odrębnego leksykonu zawierającego najważniejsze hasła dotyczące procesu cywilnego, a następnie – kolejnych poświęconych postępowaniu nieprocesowemu, postępowaniu zabezpieczającemu i egzekucyjnemu oraz postępowaniu upadłościowemu i restrukturyzacyjnemu. Każdy z tomów przybliży Czytelnikowi podstawowe instytucje i pojęcia z zakresu postępowania cywilnego.

Koncepcja leksykonu wyklucza, co do zasady, ukazanie doktrynalnych i judykacyjnych sporów i ich motywacji, skłania do prezentacji najszerzej akceptowanego rozwiązania. Odstąpiono zatem od pogłębionych wywodów teoretycznych czy prawnoporównawczych, odsyłając przy każdym hasle do kilku lub kilkunastu najbardziej reprezentatywnych monografii lub artykułów, publikowanych począwszy od okresu międzywojennego po dzień dzisiejszy.

Nie można również pominąć tego aspektu, że prawo procesowe cywilne jest przedmiotem uważnego zainteresowania ustawodawcy. Takim zainteresowaniem cieszy się zwłaszcza Kodeks postępowania cywilnego, który był już nowelizowany kilkaset razy. Ostatnie obszerne nowelizacje były wynikiem wejścia w życie ustawy z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469 ze zm.) oraz ustawy z 13.2.2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 288 ze zm.). Każda ze zmian, tych obszerniejszych i tych punktowych, tych systemowych i tych kosmetycznych, dokonywana była z zamiarem usprawnienia postępowania, zwłaszcza postępowania rozpoznawczego i egzekucyjnego. Niestety analiza powyższego prowadzi do konkluzji, że utrzymanie niezbędnej spójności podstawowej dla postępowania cywilnego regulacji prawnej, jaką powinien stanowić Kodeks, jest niemożliwe. Tym większe znaczenie dla funkcjonowania w praktyce tej jakże praktycznej gałęzi prawa jaką jest postępowanie cywilne przypada orzecznictwu i doktrynie. I tym bardziej potrzebne staje się podjęcie próby usystematyzowania aktualnego stanu prawnego, ponieważ wskazane niezwykle częste i głębokie zmiany nie ułatwiają odnalezienia się w zawilej rzeczywistości prawnoprocesowej.

Realizacji zamierzenia ukazania aktualnego systemu polskiego postępowania cywilnego podjęli się pracownicy naukowcy i współpracownicy Katedry Postępowania Cywilnego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II pod kierunkiem prof. dr hab. *Joanny Misztal-Koneckiej*. Leksykon stanowić może pomoc w nauce postępowania cywilnego dla studentów różnych kierunków studiów, w szczególności prawa, administracji, zarządzania lub europeistyki. Dzięki alfabetycznemu układowi haseł, Leksykon będzie także wygodną pomocą dla praktyków, pracowników administracji publicznej, dziennikarzy i innych osób potrzebujących zwieżłej informacji na temat określonej instytucji lub pojęcia z zakresu postępowania cywilnego.

Joanna Misztal-Konecka

Przejdź do księgarni →